



RAPORT DE ACTIVITATE

ANUL 2021

A.O. ASOCIAȚIA PENTRU SIGURANȚĂ URBANĂ ȘI MEDIERE

PERIOADA 01.01.2021 – 31.12.2021

1. Despre noi	2
2. Beneficiarii activității	2
3. Activitate	2
a) Transparență în procesul decizional	2
- La nivel local	2
- Mediul rural	3
- La nivel central	4
- Accesul la informație	4
b) Controlul legalității actelor	5
c) Integritate	7
d) Contribuții legislative. Deficiențe legislative	8
e) Activitate judiciară	8
- Victorii și disfuncționalități	9
f) Electorala (parlamentare și locale)	9
g) Alte activități	10
4. Concluzii	10
5. Situații financiare	11

1. Despre noi

Asociația a fost înființată la data de 22.07.2020. Principale scopuri ale asociației sunt respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, verificarea funcționării pe principii democratice a instituțiilor publice, combaterea criminalității, investigarea și mediatizarea informațiilor de interes public.

2. Beneficiarii activității

Beneficiarii efectivi ai activității noastre suntem deopotrivă noi, ca urmare a încălcării drepturilor noastre, comunitatea locală și chiar cetățenii întregii țări, întrucât scopurile noastre vizează diferite regiuni, și acoperă atât subiecte de interes public local, cât și în interes public național. În mod individual, pe parcursul anului 2021 au fost ajutate și persoane din categoria socio-vulnerabile, persoane în vârstă sau care pur și simplu nu dețineau cunoștințe în chestiuni simple și ne-au solicitat ajutorul. Astfel, am acordat asistență gratuită la redactarea cererilor în instituții precum Procuratura sau completarea formularelor pentru Direcția Asistență Socială, redactare și traducere de CV, îndrumare privind prezentarea dosarului la Centrul multifuncțional Edineț, îndrumare privind normativele în construcții publice, etc. Toate solicitările parvenite și care s-au încadrat în limitele scopului asociației au fost soluționate pozitiv, cu excepția unui caz pe care nu l-am putut prelua.

3. Activitate

Întreaga activitate a fost desfășurată de către membrii ei și voluntari ocazionali. Asociația nu a dispus de salariați sau obținere de profit de la înființare și până în prezent. Totodată asociația nu a câștigat alte fonduri nerambursabile, deși a depus 2 proiecte (Ambasada Finlandei și la PH International).

În 2021 eforturile noastre au fost, în mare parte, concentrate în sfera integrității, a transparenței în procesul decizional, dar și a transparenței ca termen general în activitatea instituțiilor publice.

a) Transparență în procesul decizional

La nivel local

Pe parcursul anului 2021, asociația a participat conform *Legii 239/2008 privind transparența în procesul decizional* și a *Legii 982/2000 privind accesul la informație oficială* cu solicitări de informații pe diferite probleme, intenții de participare în procesul decizional și recomandări (în unele cazuri) la un număr de 21 ședințe publice, organizate de Consiliul raional Edineț și Consiliul municipal Edineț. Dintre acestea asociația a participat la 8 ședințe organizate fizic și la 1 ședință organizată pe chat Viber, dar de la care a fost exclusă de responsabilii Consiliului raional Edineț când a sesizat numărătoarea incorectă a consilierilor participanți. Totodată, din cele 8 ședințe publice cu prezență fizică, am făcut transmisiune în direct pentru public pentru 5 ședințe (3 ale Consiliului raional Edineț și 2 ale Consiliul municipal Edineț). Am constatat că, deși primăria municipiului Edineț deține echipamentele necesare pentru transmisiune în direct sau înregistrarea video ale ședințelor, Consiliul municipal nu dă dovadă de voință în a contribui la transparentizarea

ședințelor publice. Consiliul raional Edineț în schimb, deși nu are echipamentele necesare, nu este deloc preocupat de achiziționarea lor și transparentizarea ședințelor publice. Transmisiunea ședințelor în direct a fost efectuată de noi cu respectarea datelor cu caracter personal. Totodată am constatat la acest capitol că, cele două instituții nu iau deloc în calcul modul de formare a ordinii de zi, subiectele cu date personale fiind incluse în mod haotic, ceea ce face imposibilă transmiterea continuă a ședinței în direct. Mai mult, chiar după o ședință a Consiliului raional Edineț desfășurată în luna mai, un grup de consilieri raionali au înaintat plângere prin Inspectoratul de Poliție către Centrul Național de Protecție a Datelor cu Caracter Personal pe numele asociației pentru faptul că am transmis ședința publică în direct, care s-a finalizat cu o sancțiune contravențională aplicată Consiliului raional Edineț. Însăși angajații IP Edineț ne sugerau să nu filmăm procesul votării sau fețele consilierilor (!). Deși în alte municipii se practică regula că fiecare cetățean (cu excepția persoanelor publice) prezent fizic la ședință își asumă expunerea datelor personale, în raionul Edineț, unele instituții chiar abuzează contrar legii de acest aspect, fie din necunoașterea legii, fie din alte interese meschine. Se atestă de asemenea că cele 2 instituții nu își instruiesc deloc consilierii în utilizarea soluțiilor/aplicațiilor uzuale moderne pentru desfășurarea ședințelor online (precum Zoom).

Pentru 12 ședințe asociația a înaintat 12 cereri de obținere a informațiilor aferente ședințelor publice, însă doar 4 au fost onorate integral și în termen de către responsabilii instituțiilor, pentru care fiind expediate 4 notificări/cereri prelabile cu privire la nefurnizarea documentelor, care s-au soldat cu 2 procese în instanță.

Pentru Consiliul raional Edineț am înaintat 3 recomandări și 2 notificări privind lipsa informațiilor și materialelor solicitate pentru ședințele publice. De exemplu un subiect de interes important a constituit alocarea sumei de 200.000 lei pentru edificarea unui postament din bronz pentru fostul primar al or. Cupcini și 100.000 lei ajutor financiar familiei, subiecte care au fost incluse, dezbătute și votate fără consultări publice.

Se atestă că în 6 cazuri instituțiile locale Consiliul raional Edineț și Consiliul municipal Edineț nu au furnizat informația aferentă proiectelor de decizii până la data ședinței, ceea ce a făcut imposibilă formularea și înaintarea unor recomandări.

S-a observat de asemenea că responsabilii încă nu erau obișnuiți cu recepția de recomandări privind transparența în procesul decizional, întrucât nu știau ce au de făcut cu acestea sau ce răspuns trebuie să furnizeze pe baza recomandărilor. Situațiile din cursul anului 2021 au demonstrat că instituțiile, atât centrale, cât și cele locale nu respectă încă întru totul procedura de consultare a societății civile în diferite decizii de interes public.

Mediul rural

Studiul privind evaluarea transparenței în partea activității primăriilor din mediul rural din raionul Edineț, demarat în 2020 nu a putut fi finalizat. Din cele 30 de primării din mediul rural doar 3 au răspuns în mod benevol la sondajul început în anul 2020 (s. Alexeevca, s. Șofrâncani, s. Bădragii Vechi), iar în 2021 abia alte câteva primării după unele procese intentate. Deși în unele cazuri angajații primăriilor au fost informați în prealabil sau după expedierea solicitării, aceste acțiuni nu au prezentat vreo schimbare. Se constată că primăriile din mediul rural nu tratează cu seriozitate

solicitățile parvenite. De asemenea, multe primării din mediul rural nu au o conexiune permanentă cu cetățenii lor în mediul online. În cazul în care primăriile dețin un cont pe vreo rețea socială, acestea plasează când și când unele anunțuri, însă din cele analizate, niciodată nu am remarcat informarea cetățenilor online cu privire la convocarea ședințelor publice ale Consiliilor locale.

Un fapt pozitiv depistat a fost că primăria comunei Rotunda este printre primele din mediul rural din Edineț care deține un website de prezentarea a activității instituției. Cu părere de rău aceasta însă nu deține personal pentru actualizarea/informarea continuă a tuturor informațiilor.

La nivel central

Deși *Legea 239/2008 privind transparența în procesul decizional* prevede un termen prestabilit de consultare a cetățenilor, am depistat cazuri în care instituțiile centrale nu respectă acest termen, anunțul privind consultarea publică fiind plasat cu întârziere sau acordându-i-se termen mai mic.

În cazul consultărilor publice pentru adoptarea Legii 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate am constatat că nici instituția în cauză nu a respectat procedura de consultare publică.

Când din alte surse mass-media am aflat că legea urma să fie modificată și am verificat pe pagina oficială a ANI, am constatat că nu era publicat nici un anunț de consultare în acest sens. Abia după o sesizare către instituție, aceasta a publicat în ziua respectivă anunțul de consultare, dar care deja se afla în etapa de prima lectură a Parlamentului.

Accesul la informație

Accesul la informație rămâne încă slab dezvoltat la nivel local. Am constatat că dacă întrebarea implică o chestiune simplă care include răspuns de confirmare sau infirmare a unor fapte, răspunsul se furnizează, dar dacă este o chestiune ce implică prezentare de documente de interes public, atunci se recurge la ezitări sub diferite forme, manipulare și altele. De exemplu în cazul inspecției financiare a primăriei municipiului Edineț pentru nefurnizarea Raportului inspecției financiare complexe 2016-2021 s-au invocat presupusele date personale pe care le-ar putea conține documentul. În cazul prescripției Consiliului raional Edineț, ni s-a furnizat materialul, inclusiv numărul prescripției, iar când am solicitat prezentarea măsurilor de înlăturare, s-a răspuns că instituția nu are înregistrată o astfel de prescripție, adică un răspuns contradictoriu cu cele afirmate anterior.

Alte câteva exemple de informații oficiale care nu au fost furnizate:

Primăria municipiului Edineț:

- Organigrama primăriei care ridică unele semne de întrebare – în aceasta figurează încă Întreprinderea Municipală "Spații Verzi", întreprindere care nu se știe dacă mai există sau nu; În cazul în care nu mai există nu este clar de ce nu a fost actualizată;
- Situația camerelor de supraveghere din municipiu și starea lor de funcționalitate;
- Avize pentru panourile publicitare externe, care în urma mai multor cereri de informații între IP Edineț și IGP am aflat că de fapt primăria Edineț nu deține un Regulament privind amplasarea obiectivelor în zona străzilor, drumurilor, deși pe parcursul anului a continuat

să execute amplasarea acestora în mod ilegal. Atunci când aceste lucruri erau depistate, asociația a sesizat remedierea lor, fapt ce a fost acceptat.

- Procese verbale de la diferite ședințe publice ale Consiliului municipal Edineț;
- Activitățile desfășurate de asistații sociali;
- Raportul anual de activitate pentru anul 2019 și 2020 ale Î.M. ”Apă Canal” Edineț și linkurile unde pot fi consultate pe paginile oficiale a întreprinderii municipale și a primăriei, etc.

Consiliul raional Edineț, ÎMSP Spitalul raional Edineț de asemenea nu furnizează informații ce țin de activitatea instituțiilor.

Nici la nivel central lucrurile nu stau cu mult mai bine. Ministerul Sănătății este una dintre puținele instituții centrale care nu furnizează deloc informații publice, sau abia după ce neregula este sesizată către Cancelaria de Stat Chișinău. Instituții care ezită în furnizarea informațiilor – ÎS Servicii Pază de Stat, instituții care furnizează parțial informația – Ministerul finanțelor, etc.

S-au depistat cazuri în care responsabili ai unor instituții publice locale făceau afirmații false în cadrul unor întruniri publice, iar în urma cercetării informațiilor de la instituții superioare s-a constatat că informațiile nu erau veridice.

Datorită solicitărilor de informații și cererii de respectare a acestui drept prin instanță, unele instituții publice au dobândit un reflex de respectare a legii privind dreptul la informații oficiale, inclusiv de respectare a termenului prevăzut de lege. Din păcate nu am analizat în ce măsură acest drept este asigurat și altor cetățeni persoane fizice care recurs la obținerea de informații oficiale. În general, procedura rămâne a fi una greoaie și de durată în circumstanțele detaliate.

b) Controlul legalității actelor

Către Cancelaria de Stat Chișinău și OT Edineț a Cancelariei de Stat a fost solicitat controlul legalității unui număr de 25 acte pe diferite probleme, dintre care principalele subiecte se evidențiază:

- Modul de atribuire/vânzare a unor terenuri publice. Astfel că, deși Consiliul municipal Edineț a decis de a vinde surplusul de teren la preț normativ, în nicio decizie nu se indică terenurilor publice supuse privatizării, deși am solicitat de a inspecta modul de atribuire și publicarea codurilor cadastrale. Cancelaria a verificat doar prin prisma datelor cu caracter personal (nume prenume și cod cadastral), fiind în imposibilitate de a cunoaște terenurile vândute.
- Anonimizare informații de interes public cu privire la bugetul primăriei Brătușeni. Rectificat.
- Dispoziții de convocare a ședinței publice s. Lopatnic. Se constată că există primării care nu fac deloc deosebire între date cu caracter public și date cu caracter personal. În cazul primăriei s. Lopatnic dispoziția era anonimată complet (dată, oră, ordinea de zi, primar, șampilă). Deși sunt sesizate acte privind convocarea ședințelor acestea se plasează cu mare întârziere în Registrul de Stat al Actelor Locale, uneori abia cu 1-2 zile înainte de ședință, iar în alte cazuri și după ședință. În momentul când sunt sesizate, răspunsul Cancelariei vine după desfășurarea ședinței, ceea ce face inutil răspunsul recepționat. Pe de altă parte, s-a observat că o parte din

primăriile din mediul rural din raionul Edineț după recepționează sesizări pe o anumită problemă prin intermediul OT Edineț, precum informația cu caracter public/privat, în mare parte nu mai comit aceeași încălcare.

- Decizia nr. 4/8 și 4/9 din data de 12.05.2021 a Consiliului raional Edineț. La 11 mai 2021, ultima zi până la desfășurarea ședinței nu a fost publicat nici anunț de consultare publică, nici Proiectele de decizie pentru deciziile menționate, astfel încălcându-se art. 8, 9, 10, 11, 12 din Legea 239/2008 privind transparența în procesul decizional. Deciziile priveau acordarea de ajutor material în valoare de 100.000 lei familiei răposatului, primar al or. Cupcini și 200.000 lei pentru postament din bronz.
Acest proiect a încercat să se strecoare în mod total netransparent de mai multe ori în completarea ordinii de zi în cursul anului 2021. Ulterior, OT Edineț susținea că decizia este legală, întrucât este însoțită de avizul comisiei de specialitate, fără să constate încălcarea dreptului de consultare publică sesizat și oferirea informațiilor obligatorii despre subiect până la ședință. În prezent, decizia adoptată se află în instanță, etapa de fond.
- Dispoziții și decizii ale diferitor primării nepublicate din cauza erorilor de funcționare a Registrului de Stat al Actelor Locale, care se află într-o continuă mentenanță și nu pot fi consultate actele publice până în 2018.
- Dispoziția de convocare a ședinței publice a Consiliului comunal Zăbriceni pentru 02.07.2021 publicată Registru abia la 17.08.2021. Dispoziția menționată era de fapt un draft, nu conține absolut nicio informație legat de titlul documentului. Astfel nu era clar dacă, cum și când s-a convocat și desfășurat această ședință publică și mai ales de ce dispoziția de convocare a fost publicată cu 15 zile după desfășurarea ședinței.
- Dispoziția nr. 163 din 20.07.2021 a Primăriei municipiului Edineț. Având la bază răspunsurile anterioare ale Inspectoratului General de Poliție și cel al Inspectoratului de poliție Edineț, care confirmau că Primăria municipiului Edineț nu dispune și nici nu a dispus vreodată de un Regulament privind amplasarea obiectivelor în zona străzilor și drumurilor locale. Astfel pentru orice panou care se dorește a fi amplasat, Primăria mun. Edineț trebuie să respecte în principal Legea drumurilor nr. 509/1995, și ulterior Legea publicității nr. 1227/1999, ceea ce în momentul de față nu este respectat.
- Decizia de convocare și de asfaltare a străzii Episcop Dorimedont prin *Programul de reparație periodică/întreținere a drumurilor publice naționale, locale, comunale și a străzilor din anul 2020* a Guvernului RM, notificată ca ilegală. Am cercetat și expus public cazul asfaltării străzii Episcop Dorimendont prin Decizia nr. 7/1 din 15.07.2020 a Consiliului municipal Edineț, unde am prezentat ilegalitățile comise de un consilier aflat în incompatibilitate în opinia noastră, cât și de modul de adoptare a deciziei de către Consiliul municipal Edineț în favoarea acestuia. În urma materialelor publicate, consilierul în cauză și-a depus demisia, atât din Consiliul municipal Edineț, cât și din Consiliul raional Edineț. În prezent cazul asfaltării străzii este în proces de judecată, în etapa de recurs, unde asociația a avut calitatea de terță parte.

- 4 sesizări repetate pe o cauză ce ține de desfășurarea ședinței publice a Consiliului raional Edineț din 26.03.2021. Conform Dispoziției nr. 36 din 18.03.2021, opțiunea consilierilor era de a desfășura ședința la distanță (online), însă în fapt au desfășurat-o în regim mixt, fără nici o transparență. Ședința publică la distanță s-a desfășurat pe chat scris prin aplicația Viber, unde asociația a fost exclusă de la ședință/din grup ca urmare a atenționării neregulii privind numărul consilierilor participanți, iar Consiliul raional Edineț a invocat ulterior în instanță drept cauză ”probleme tehnice”. Deși conducerea instituției utilizează în alte tipuri de ședințe aplicația Zoom, care este mai uzuală și mai accesibilă publicului, aceasta a optat pentru utilizarea chatului scris pe Viber.
- La Cancelaria de Stat Chișinău am sesizat repetat că OT Edineț, în calitate de agent constator nu constată contravențiile prevăzute în art. 326¹ din Codul contravențional. Articolul 326¹ punct 1 și 3 prevăd sancțiuni pentru persoanele care nu publică proiectele spre consultare publică, cât și împiedică accesul persoanelor interesate la ședințele publice, iar de către OT Edineț acestea nu au fost aplicate. În urma acestor sesizări multiple, OT Edineț a înaintat în final dosarul contravențional în instanță cu implicarea părților responsabile de la Consiliul raional Edineț. Din cele monitorizate, am observat că din păcate, OT Edineț nu a finalizat procesul, abandonând la Decizia nefavorabilă a Curții de Apel Bălți.
- La sesizarea noastră, Cancelaria de Stat Chișinău a afirmat că va suplini prin transfer personal pentru cele 2 locuri vacante către OT Edineț, pentru a corespunde Anexei nr. 2 a HG 845/2009, iar când am revenit ulterior să întrebăm dacă au transferat, aceasta nu a mai răspuns la petiție. Totodată le-am solicitat și prezentarea linkurilor către anunțurile cu concursurile deschise afișate pe pagina oficială și unde pot fi consultate condițiile de aplicare pentru acestea, petiție însă rămasă fără răspuns.

c) Integritate

Am cercetat și demascat ilegalități ale unor funcționari și demnitari publici din raionul Edineț pentru care Autoritatea Națională de Integritate a inițiat **5 proceduri de control** privind nerespectarea regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale, dintre care **3 s-au finalizat** cu adoptarea unor **Acte de constatare pozitive, 1 caz de avertisment și 1 Act de constatare negativ**.

În urma celor 3 Acte de constatare pozitive s-au constatat cumulativ următoarele bunuri și interese nedeclarate:

- 63 terenuri agricole, 2 case de locuit, 1 teren de construcții, 2 construcții, 1 bun imobil locativ, 1 livadă, 3 automobile de lux, 1 gospodărie țărănească, venituri în urma vânzării a 4 automobile de lux, venituri din închirierea a 2 încăperi nelocative, date despre 2 automobile cu drept de posesiune și folosință temporară, venituri realizate de celălalt soț, venit realizat din salariu, venituri realizate din prestări servicii.

Actele de constatare adoptate nu sunt definitive, ele putând fi contestate de subiecți.

Un alt caz a fost finalizat cu emiterea unei avertizări unui consilier local pentru conflictul de interese admis.

d) Contribuții legislative. Deficiențe.

Am participat cu recomandări conform HP 373/2005 la consultările publice la diverse inițiative legislative ale Parlamentului (Codul Vamal, Legea privind administrația publică locală, Legea Condominiului, Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate).

- Proiect legislativ 169/04.08.2021 – Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate

Am recomandat efectuarea controlului averilor și asupra copiilor **majori** ai subiecților, dat fiind migrarea bunurilor necontrolat între aceștia, iar conform legii ”copil” reprezintă doar persoana până în vârsta de 18 ani. Recomandarea a fost acceptată, regăsindu-se în lege.

Contribuție - Art. 33 Controlul averii și intereselor personale, pct.4: *Controlul averii și al intereselor personale se extinde asupra membrilor de familie, părinților/socrilor și copiilor majori ai persoanei supuse controlului.*

- Proiect legislativ 198/24.08.2021 – Proiectul de lege privind modificarea Codului vamal al Republicii Moldova nr.1149/2000 (art.20) – Adoptat. Necomunicat din oficiu.
- Proiect legislativ 223/07.09.2021 – Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (Codul administrativ al RM nr.116/2018 – art.20, 39, 44, ș.a.; Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală – art.66, 67; ș.a.) – În examinare
- Proiect legislativ 399/15.12.2021 - Proiectul de lege cu privire la condominiu – În examinare.

S-a constatat că deși HP 373/2005, prevede comunicarea motivării deciziei luate asupra recomandărilor expediate, în fapt Parlamentul nu aplică aceste prevederi și nu comunică rezultatul contribuției acceptate sau neacceptate decât la cerere. Nu există o practică de comunicare din oficiu a deciziilor luate asupra recomandărilor societății civile.

e) Activitate judiciară

Am inițiat 24 cauze civile:

1. Agenția Servicii Publice și Ministerul Justiției – 1 – lipsa rapoartelor publice de activitate a ONG-urilor din raionul Edineț pentru anii precedenți, inacțiune contrar prevederilor legale în vigoare din domeniu;
2. Ministerul Finanțelor – 1 – lipsa unei monitorizări și de întreprindere a unor măsuri exacte pentru înlăturarea deficiențelor constatate prin prescripția înaintată Î.M. Apă Canal Edineț;
3. Comisia Electorală Centrală – 1 – soluționarea necorespunzătoare a neregulilor sesizate de la alegerile parlamentare din 22.07.21;
4. Agenția Servicii Publice – Discriminare în prestarea serviciilor publice față de persoanele fizice. Încheiat. Soluționat în urma cererii prealabile.
5. Inspectoratul de poliție Edineț – 1 – soluționarea necorespunzătoare a plângerii privind defăimare publică și informații false la adresa asociației efectuate de către un fost șef al OT Edineț al Cancelariei de Stat, dl Gîra Eugeniu;

6. OT Edineț al Cancelariei de Stat – 1 – lipsă transparență și neprezentarea informațiilor din activitatea Oficiului Teritorial Edineț
7. Primăria municipiului Edineț și Consiliul municipal Edineț – 5 – lipsă transparență a ședințelor publice, iluminat public, neprezentare avize ale construcțiilor ilegale de pe străzile centrale ale orașului, alte subiecte de interes public
8. Consiliul raional Edineț – 3 – lipsa transparenței în organizarea concursurilor publice destinate ONG-urilor, lipsă transparență în procesul decizional privind alocarea fondurilor pentru bust din bronz fostului primar din or. Cupcini, alte informații din activitatea Consiliului;
9. Î.M. Apă Canal Edineț – 1 – acces la diferite informații din activitatea întreprinderii;
10. ÎMSP Spitalul raional Edineț – 2 – acces la informații din activitatea instituției medico-sanitare;
11. Primăria Brătușeni, Primăria Zăbriceni – 1 – lipsă informații din activitatea APL și lipsă răspuns cerere sondaj;
12. Primăria comunei Rotunda – 1 – lipsă informații din activitatea APL și lipsă răspuns cerere sondaj;

Victorii și disfuncționalități

Anul 2021 aduce primele victorii ale proceselor civile:

1. Primăria municipiului Edineț – neexecutare benevolă.
2. ÎM DPGL-C Edineț – neexecutare benevolă.
3. Primăria comunei Rotunda – executat.

Cu toate că există titluri executorii, unele instituții precum DPGL-C sau Primăria mun. Edineț, nu execută benevol hotărârile judecătorești, deși Codul de executare prevede executarea și pe bază de hotărâre definitivă și irevocabilă. Astfel se atestă fie o rea-voință de aplicare a procedurii simplificate.

f) Electorala (parlamentare și locale)

Pe parcursul anului 2021 asociația s-a acreditat la Comisia Electorală Centrală ca observator național la alegerile parlamentare anticipate din 11.07.2021 și la alegerile locale din 21.11.2021.

- Alegerile parlamentare anticipate din 11.07.2021

Pentru aceste alegeri am constatat câteva disfuncționalități, și anume:

- Lipsa implicării studenților de la drept în etapa de monitorizare a alegerilor
- Lipsa atitudinii din partea CEC la sesizarea neregulilor de către observatori

Pentru constituirea unui grup de observatori am înaintat 2 cereri către 2 universități de stat, facultatea de drept, pentru identificarea persoanelor disponibile. Am constatat pe de o parte, o lipsă de interes din partea studenților, iar din partea unei universități chiar o reticență în a plasa un anunț de informare, invocând că le depășește atribuțiile. Singura persoană care s-a adresat de la facultatea de drept a fost pe bază de recomandare din partea rectorului universității respective, iar persoana în cauză nu deținea calitatea de student. Ținând cont că observatorii trebuie să fie independenți, fără afiliere politice, candidatul a fost triat printr-o întrebare simplă și anume dacă are tangență cu politica, în urma căreia acesta s-a retras.

De asemenea pe plan local, dintre cetățenii cu care interacționaserăm au fost identificați doar câteva persoane, în cazul celorlalți resimțindu-se un refuz cu iz politizat.

În cursul zilei alegerilor au fost depistate 2 nereguli, una la o secție din municipiul Edineț și alta la o secție din s. Hincăuți. Cu părere de rău, deși Codul Electoral prevede drepturi pentru observatori, acestea nu sunt respectate nici măcar de Președintele BECS. Astfel, dreptul de a fotografia în sală de votare a fost încălcat chiar de către acesta, iar observatorului i s-a comunicat că o eventuală sesizare la CEC este inutilă și că acesta nu va suferi consecințe.

De asemenea am constatat că la BESV 16/1 din mun. Edineț, persoana în funcție de Vicepreședinte nu corespundea cu cea numită în documente. Sesizând neregula președintelui comisiei, aceasta a motivat că așa a primit listele.

Cu toate că am sesizat ulterior în scris și către CEC, instituția nu a fost capabilă să ia nici o măsură în privința vreunei persoane responsabile, asociația fiind astfel obligată în a demara soluționarea ambelor probleme pe cale judecătorească.

- În cazul alegerilor locale din 21.11.2021, situația a fost mult mai bună.

De această dată toți observatorii au beneficiat de o instruire în prealabil organizată de către CEC, în format online. De asemenea CEC a dezvoltat un program de comunicare în timp real între toate persoanele implicate în procesul alegerilor, iar observatorii au putut sesiza orice neregulă, care la rândul ei era vizualizată de toți președinții de birouri din țară, precum și modul în care era soluționată. La alegerilor locale, am sesizat o singură încălcare și care a fost soluționată prompt și eficient.

g) Alte activități

În prima jumătate a anului am efectuat împreună cu Inspectoratul de poliție Edineț câteva acțiuni de monitorizare a respectării regulilor de sănătate publică privind răspândirea infecției Covid-19, în baza unui parteneriat general încheiat cu instituția dată.

În a doua jumătate a anului am participat la diferite ședințe de instruire și de informare în cadrul proiectului "Edineț – oraș cu perspectivă de viitor", dar și la o vizită de studiu în Alba-Iulia, organizate de Primăria municipiului Edineț. Am constatat că deși au mai fost numiți și alți consilieri în diferite comisii, unii nu au participat deloc la ședințele organizate periodic, iar alții au participat doar la ședința de deschidere și de închidere, ceea ce indică o lipsă de interes pentru comunitate.

Concluzii

Pe măsura activității noastre unele dintre problemele relatate sau descoperite au fost soluționate, altele sunt încă în curs de soluționare. În baza cercetărilor și materialelor publice, unele instituții s-au autosesizat și au rezolvat anumite situații problematice pentru cetățeni sau care nu respectau întocmai legislația din domeniu. Alte cazuri au fost rezolvate în urma petițiilor înaintate. De multe ori, pentru soluționarea unei probleme a fost nevoie de a expedia multiple petiții către o instituție sau de a implica și alte instituții. O parte din problemele nerezolvate au fost înaintate spre soluționare pe cale judecătorească.

Se constată lipsa de transparență din partea instituțiilor publice, dar și lipsa de responsabilitate din partea cetățenilor pentru respectarea legislației în diferite domenii precum protejarea mediului înconjurător, ordine publică, ș.a.

Oamenii ”soluționează” probleme mai mult pe rețelele sociale, decât găsind soluții practice.

Am constatat că cetățenii chiar și din mediul urban nu sunt interesați de problemele discutate la ședințele publice, fapt confirmat prin absența lor. Pentru a schimba comportamente în societate este nevoie de implicare, dorință, voință din partea tuturor decidenților.

Situația financiară – Pentru a-și desfășura activitatea în mod independent, asociația a apelat la împrumuturi fără dobândă din partea membrilor săi, a beneficiat de cotizațiile lunare a acestora, dar și de unele donații.

Indicatori 2021	MDL
Venituri total	14.125
Donații	10.400
Cotizații membri	725
Cheltuieli	78.902
Datorii financiare pe termen lung	66.422
Excedent/ deficit al perioadei de gestiune	-64.777

Majoritatea cheltuielilor au avut ca scop plata serviciilor pentru asistență juridică, alte tipuri de servicii în desfășurarea activității (verificarea informației oficiale, ș.a.) și cheltuieli administrative.

*** **

Dacă rezonezi cu activitatea noastră, ne poți susține oricând!

Dacă ești persoană fizică sau juridică și dorești să susții activitățile noastre, îți propunem câteva modalități:

Diverse servicii prestate (transport/contabilitate/asistență juridică, etc.)

Implicare directă prin activități de voluntariat

Donații în contul asociației: MD37ML000000002251526705

Redirecționări anuale din impozit

Punem la dispoziție spațiu publicitar disponibil pe pagina noastră oficială www.asum.md

Pentru orice alte propuneri, întrebări, vă stăm la dispoziție.

Aprobat la data de 05.05.2022